

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB

Org.nr. 556762-8176

Marianne.Jakobsson@larlingsgymnasiet.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Lärlingsgymnasiet i Håby belägen i
Munkedals kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lärningsgymnasiet i Sverige AB att senast den **27 september 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Lärningsgymnasiet i Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 15 kap. 22-25 §§ skollagen; 8 kap. 1c och 2 §§ gymnasieförordningen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Lärningsgymnasiet i Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete.
- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Lärningsgymnasiet i Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen; 33 § införandelagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.
- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Lärlingsgymnasiet i Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat och dokumentera denna uppföljning.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om, planera och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera dessa.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid Lärlingsgymnasiet i Håby finns brister som måste rättas till för att utbildningen ska uppfylla författningarnas krav och för att eleverna ska ges den utbildning de har rätt till. Rektorn har sedan hon tillträdde som rektor läsåret 2017/18 initierat utvecklingsarbete på vissa områden. Skolinspektionen konstaterar dock att utvecklingsarbetet måste förbättras och systematiseras så att det omfattar en uppföljning och analys av resultat på skolenhetsnivå, som sedan beslut om och planering av utvecklingsåtgärder kan bygga på. Rektorn måste göra en uppföljning av resultat på de olika nationella programmen och respektive introduktionsprogram samt även följa upp undervisningens resultat i ämnen/kurser. Resultaten ska sedan ligga till grund för analyser i syfte att identifiera utvecklingsbehov i verksamheten. Även resultat i förhållande till andra nationella mål, såsom trygghet och studiero behöver följas upp och analyseras. Skolinspektionen uppfattar vid tillsynen att elever trivs på sin skola och att de känner en gemenskap med varandra och personalen. Dock visar tillsynen att skolenhetens värdegrundsarbete och arbete för att motverka kränkande behandling måste bli mer medvetet, målinriktat och systematiskt. Skolinspektionen har också konstaterat att elevers kunskaper inte alltid betygsätts på det sätt de ska, bland annat eftersom kurser förlängs istället för att avslutas. Även om detta upplägg beslutats i avsikt att ge eleverna bättre förutsättningar innebär det en bristande likvärdighet ur ett nationellt perspektiv, då en felaktig betygssättning kan ge eleverna konkurrensfördelar i förhållande till elever som går sin utbildning på andra skolenheter. Det kan även bidra till en ojämn arbetsbelastning för eleverna som kan bli till nackdel för deras studieresultat. Tillsynen visar också att skolbiblioteket inte i tillräcklig utsträckning används för att stödja elevernas lärande. Att skolbibliotek inte används för att stödja elevernas lärande strider mot författningarnas krav och försvårar skolans uppdrag att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur. I övrigt visar tillsynen att huvudman och rektor måste se till att alla elever undervisas av lärare som är behöriga, om läraren inte omfattas av undantag från den regeln.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med bedömning och betygssättning vid Lärlingsgymnasiet i Håby. Bedömningen görs eftersom skolan, istället för att ge en elev som inte uppnått kunskapskraven betyget F i en kurs som ska avslutas, regelmässigt förlänger kursen. Det förekommer också att provning sker, men då inte på hela kursen utan enbart som en komplettering av vissa delar, vilket inte heller är förenligt med lagstiftningen. Även om detta upplägg beslutats i välvilja och med avsikt att ge eleverna bättre förutsättningar att uppnå kunskapskraven är det inte acceptabelt. Om kurser inte avslutas utan förlängs innebär detta att vissa elever riskerar att få en ojämn fördelning i sin utbildning, vilket kan inverka negativt på studieresultatet. Det innebär även att elever kan läsa flera, på varandra följande kurser parallellt. Förfarandet, såväl med förlängning som provning av en del av en kurs,

innebär även en bristande likvärdighet ur ett nationellt perspektiv. Det kan ge eleverna konkurrensfördelar i förhållande till elever som går sin utbildning på andra skolenheter. Tillsynen visar också att det finns brister i skolans betygskatalog, då det förekommer att ändringar av betyg gjorts utan signering och notering om orsak. Det förekommer också ändringar som gjorts så sent som ett halvår efter att det ursprungliga betyget satts, samt att ett betyg har ändrats två gånger. Det är av rättssäkerhetsskäl av yttersta vikt att betygssättningen sker och dokumenteras i enlighet med författningarna och därför behöver rektorn säkerställa att detta åtgärdas snarast.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att betygssättning sker i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Vidare framgår det av skollagen att ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Om den eller de som har fattat ett beslut om betyg ser att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får dock inte innebära att betyget sänks. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123 15 §§) framgår att rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad. Läraren ska enligt läroplanen vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för varje kurs. Lärarna ska också utifrån de nationella kunskapskraven som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper. Av gymnasieförordningen framgår det vidare att en elev har rätt att genomgå provning vid den egna skolenheten i alla kurser och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan, om eleven inte tidigare har fått betyg på kursen eller gymnasiearbetet eller om eleven har fått betyget F.

Av dokumentation och intervjuer framgår att det är vanligt att betyg inte sätts efter avslutad kurs, utan att kursen i stället förlängs för de elever som inte uppnår kunskapskraven. Elever och lärare beskriver samstämmigt i intervjuer att en elev som skulle ha fått F på en kurs får fortsätta med kursen tills eleven når ett E. Exempelvis beskriver lärare att om en elev inte klarar matematikkursen under år ett, så fortsätter eleven med matematiken under år två och då arbetar eleven med de moment som eleverna har kvar från föregående läsår. Vidare berättar lärare att det är många elever som inte blir klara med matematikkursen under det första året. Även elever säger att de enbart behöver göra de områden i kursen som man missat om man som elev fortsätter med kursen. Även i intervju med rektorn bekräftas detta. Rektorn säger att elever som inte klarar kunskapskraven för E kan få F och att de sedan får "läsa upp" de delar de saknar under nästkommande termin istället. Betyget i de fallen kan ändras från ett F till ett E, enligt rektorn. Skolinspektionen har också tagit del av flera individuella studieplaner i samband med tillsynen. Bland studieplanerna finns ett par exempel på kurser där betyg noterats ett år efter att kursen avslutats och flera andra exempel där

betyg satts mer än en månad efter att kursen anges ha avslutats. Det finns också flera exempel på kurser som flyttats från ett läsår till ett senare läsår och andra exempel på kurser som löper under flera år. Detta innebär att många elever som egentligen kommit långt i sin utbildning och går andra eller tredje året endast har ett fåtal avslutade kurser i sina individuella studieplaner. Exempelvis finns studieplaner för elever som går årskurs 3 och endast har avslutat kurser motsvarande 300 respektive 800 poäng och där omfattningen av det tredje läsåret således blir över 2000 poäng respektive 1700 poäng.

Vidare framgår det av dokumentstudier att det finns brister i betygskatalogen. Skolinspektionen har vid besöket tagit del av skolenhetens betygskatalog och konstaterat att det finns ett flertal rättelser/ändringar av betyg. I samtliga fall där det har gjorts en sådan, så är det gjort utan signering och notering om orsak. Endast datum anges vid ändringen. Det finns i betygskatalogen exempel på att betyg har ändrats långt efter att det ursprungliga betyget satts. I ett fall har betyget ändrats från F till E och ändringen är daterad fem månader efter att ursprungliga betyget satts. Det finns i betygskatalogen också exempel på betyg som ändrats från E till F och sedan åter till E. Rektorn uppger att hon inte kan svara på vad det beror på, och tillägger att "däremot, om en elev får F så kan det ju ändras till ett E".

Motivering till föreläggande som ingripande

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB:s verksamhet vid Lärlingsgymnasiet i Håby uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Huvudmannen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Värdegrundsarbetet bedrivs inte tillräckligt aktivt och medvetet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur värdegrundsarbetet bedrivs på Lärlingsgymnasiet i Håby. Tillsynen visar att rektorn inte har säkerställt att det sker ett tillräckligt aktivt och medvetet värdegrundsarbete på skolenheten. Detta arbete begränsas i huvudsak till spontana samtal, oftast på förekommen anledning. Tillsynen visar att det förekommer uttryck och situationer som är problematiska ur ett värdegrundsperspektiv, både bland elever och exempelvis ute på elevernas APL-platser. I arbetet med att realisera värdegrundsuppdraget måste rektorn se till att personalen har den kompetens som krävs för detta. I synnerhet på en skolenhet där flertalet lärare omfattas av undantaget från kraven på lärarbehörighet är det av särskild vikt att rektor systematiskt säkerställer lärarnas kompetens för hela det uppdrag som lärare har. Om skolan inte arbetar aktivt för att eleverna ska få förståelse för exempelvis mänskliga rättigheter och likabehandling är det svårt att utveckla elevernas känsla för samhörighet och solidaritet med varandra och andra grupper. Detta ingår i skolans uppdrag. Det är därför angeläget att skolan tar tag i dessa frågor omgående.

I skollagen anges att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska

värderingar som det svenska samhället vilar på. (Skollagen 1 kap. 4 §) Av läroplanens första avsnitt om skolans värdegrund och uppdrag framgår under rubriken förståelse och medmänsklighet att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Vidare framgår av läroplanen det som ska vara skolans mål för varje elev gällande uppdraget kring normer och värden. För att uppnå dessa mål anger läroplanen riktlinjer för vad alla som arbetar i skolan ska göra och vad läraren ska göra. Bland dessa riktlinjer finns till exempel att läraren ska "klargöra det svenska samhällets grundläggande demokratiska värden och de mänskliga rättigheterna samt med eleverna diskutera konflikter som kan uppstå mellan dessa värden och rättigheter och faktiska händelser, öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa" och att alla som arbetar i skolan ska "i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och de risker som den ökade digitaliseringen medför".

Elever uttrycker i intervju att de tycker att det går bra att vara den man är på skolan. Samtidigt säger de att man kan säga till varandra att någon klär sig fult, eller säga "jävla bög", men att det bara är på skoj och inget man skulle säga för att vara elak. I intervju med olika elevgrupper beskrivs att undervisningen inte har innehållit några diskussioner eller samtal om etiska dilemman kring exempelvis människors lika värde, diskriminering i yrkeslivet eller nätkränkningar. De har inte heller pratat särskilt om olika sexuell läggning eller jämställdhet. Något undantag finns, där någon elev tror att de har tagit upp jämställdhet en gång, men hen minns inte vad de pratade om eller hur, men att det kanske var på en temadag. Ett spontant och informellt samtal mellan lärare och elever om nätkränkningar har också skett, men inte i undervisningen. Lärarna bekräftar i stort den beskrivning som elever ger. Lärare ger exempel på hur de på förekommen anledning kan ta upp frågor som rör till exempel fördomar mot människor från andra länder och jämställdhet. Det sker om elever säger något fördomsfullt eller gör ett övertramp när det kommer till jämställdhet. Någon lärare uttrycker dock uppfattningen att om de tar upp diskussionen om jämställdhet i helklass, så blir det i sig som en markering att det skulle vara en skillnad mellan killar och tjejer; "det vill vi inte göra". Lärarna säger vidare att de inte upplever att eleverna ser några skillnader mellan tjejer och killar, "det är en generationsfråga", säger lärarna. Eleverna menar att de inte behöver prata om de här frågorna, "för det är inget problem". Däremot tror de att om det skulle hända något med koppling till sådana frågor så skulle det nog tas upp. Samtidigt beskriver elever att kvinnor i mansdominerande yrken kan mötas av fördomar ute på arbetsplatserna, och att det generellt är en hård jargong i varje byggbarack och att språket inte alltid är bra. Detta har de dock inte pratat om i skolan, säger eleverna. Någon lärare säger att etik tas upp i den lärarens ämnen. I övrigt säger lärarna att de har pratat om likabehandlingsplanen med eleverna och att de har haft en temadag om kärlek, som elevhälsan initierade, då de hade diskussioner på förmiddagen och teater på eftermiddagen. På frågan om de

har pratat om värdegrundsuppdraget i personalgruppen säger lärare att de har talat om hur de ska förebygga kränkande behandling och krishantering.

Rektorn beskriver också att de med eleverna tar upp saker som händer som har kopplingar till värdegrunden. Rektorn beskriver att värdegrundsarbetet är något som görs varje dag utifrån att de pratar om vad de ska göra när det hänt något, när någon sagt något. Då tar de upp det i klasserna. Sådana frågor kan också lyftas i lärargruppen utifrån vad som fångas upp i klass- och elevråd samt under frukosten som personal och elever äter tillsammans, enligt rektorn. Rektorn beskriver att hon och personalen märker att det finns ett språkbruk, en jargong, som inte upplevs som trevligt av andra elever och att rektor och personal har pratat mycket om detta. Vidare beskriver rektorn i den skriftliga verksamhetsredogörelsen att de demokratiska värderingarna omfattas i arbetet med klassråd och elevråd där eleverna exempelvis ges möjlighet att tillsammans med personal ta fram trivselregler. I intervju med elevhälsan berättar de att de har temadagar i ett årshjul och att de har en lära-känna-vecka i början av terminen då de bland annat pratat om hur man kunde vara en bra kompis. Representanter för elevhälsan känner inte till vilket värdegrundsarbete som sker i undervisningen, men berättar att de vid något tillfälle har talat med lärarna om läroplanens värdegrundsuppdrag.

Arbetet för att motverka kränkande behandling är inte tillräckligt målinriktat

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs ett tillräckligt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling på skolenheten. Bedömningen grundar sig i att rektorn inte har sett till att det finns en systematisk kartläggning av behov av förebyggande insatser och därefter planerat och genomfört sådana insatser. Utredningen visar att personalen på skolan tar tag i och vidtar åtgärder när det sker händelser som kan handla om kränkande behandling. Detta är dock inte tillräckligt. Det behöver också finnas ett arbete som innebär att man systematiskt tar reda på vilka risker som finns, till exempel platser eller situationer, då elever kan bli utsatta för kränkande behandling. Detta görs inte på ett systematiskt sätt på skolan. Vidare är de insatser av förebyggande karaktär som beskrivs (till exempel trivselregler och "lära-känna-vecka") alltför begränsade. Skolinspektionen bedömer vidare att det på skolenheten behöver klargöras när anmälningar till rektor och huvudman om kränkande behandling ska göras. Denna bedömning görs utifrån att det framkommit av tillsynen att det funnits fall som kan utgöra kränkande behandling samtidigt som rektor uppger att de inte har fångat upp någon "regelrätt kränkning". Det är viktigt att rutinerna för vad som ska anmälas till rektor och huvudman är tydliga och implementerade så att huvudmannen kan säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas om kränkande behandling konstateras.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under

det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Vidare anges i skollagen att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av tillsynen framgår att det sker åtgärdande insatser då någonting inträffar som kan röra kränkande behandling, men att det inte bedrivs ett tillräckligt målinriktat förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling. Vid intervju med lärare och rektor framkommer att personalen genom samtal med eleverna, såväl informella som vid klass- och elevråd, fångar upp frågor som rör kränkande behandling som de då agerar utifrån och samtalar om. Att lärare och rektor tar tag i saker som sker och talar med eleverna om det bekräftas också i elevintervjuerna. Lärarna beskriver vidare att de har pratat med eleverna om likabehandlingsplanen som finns vid skolenheten. Skolinspektionen har tagit del av likabehandlingsplanen som tillika är skolans plan mot kränkande behandling. I planen anges inga konkreta förebyggande åtgärder baserade på en kartläggning av vilka behov eller riskområden som finns på skolan. Vidare framgår det av planen och intervju med lärare att de på skolan har genomfört en elevenkät om bland annat trygghet, men att svarsfrekvensen var så låg att den inte kunde ligga till grund för arbetet för att förebygga kränkande behandling. Rektorn beskriver i intervju att de under hösten har arbetat med trivsel och trygghet, fast det inte hänt så mycket ännu. Lärare och rektor beskriver att ordnings-/trivselregler har tagits fram tillsammans med elever och att det är ett slags förebyggande arbete då det var elevernas upplevelse som var utgångspunkten. I intervju med elevhälsan nämns att de har en lära-känna-vecka i början av terminen då de bland annat pratade om hur man kan vara en bra kompis.

I tillsynen framkommer olika bilder vad gäller arbetsgången med anmälan till rektor och huvudman när det uppstår situationer där en elev kan uppleva sig kränkt. Rektorn uppger i intervju att de "inte har fångat upp någon regelrätt kränkning" och i verksamhetsredogörelsen anger rektorn att det inte kommit rektorn till kännedom att någon elev har upplevt sig kränkt det senaste året. Lärare nämner dock ett exempel på en händelse (hot) där en elev blev bestört, som de då skrev en tillbudsrapport kring och att de tror att sådana anmälningar går till huvudmannen, "det ska de göra", säger lärarna. Vidare beskriver rektor och lärare i intervju att det bland eleverna finns ett språkbruk som kan uppfattas som otrevligt av elever.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB:s verksamhet vid Lärlingsgymnasiet i Håby uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Huvudmannen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten*Undervisning bedrivs av lärare utan behörighet i ämnet*

Av tillsynen framgår att det finns lärare utan legitimation och behörighet för den undervisning de bedriver, och som inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. För undervisningen i ett av dessa ämnen sker eller planeras ingen rekrytering av legitimerad och behörig lärare. Detta strider mot författningarnas krav och kan innebära att elever riskerar att inte få den undervisning de har rätt till.

I skollagen anges att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in och fått en förteckning över undervisande personal vid skolenheten. Av denna förteckning, samt av intervjuer med lärare och rektor, framgår att undervisningen i engelska, matematik och svenska bedrivs av lärare som inte har legitimation för och är behöriga att undervisa i ämnet och/eller i skolformen. När det gäller ämnena engelska och svenska framkommer i intervju med rektorn att det pågår en process för att rekrytera behörig lärare. När det gäller ämnet matematik pågår ingen sådan rekryteringsprocess enligt rektorn. Undervisande lärare i matematik håller nu på att utbilda sig till yrkeslärare, men av vad som framkommer i intervju med rektorn finns inga konkreta planer för att denne ska utbilda sig för att bli behörig för undervisning i matematik.

Skolbiblioteket används inte för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling

Skolinspektionen bedömer att det inte finns ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Av utredningen framgår att bibliotek inte används aktivt i undervisningen för att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper. Lärare beskriver att eleverna generellt sett inte läser. Vidare framgår att bokutbudet som finns i skolans fysiska samling böcker inte är anpassat till elevernas behov. Att skolbibliotek inte används för att stödja elevernas lärande strider mot författningarnas krav och försvårar skolans uppdrag att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt att tillgodose deras behov av material inom undervisningen.

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165 s. 284).

Av tillsynen framkommer att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande. Elever berättar i intervju att böckerna i bokhyllan/biblioteket inte är något de använder. "Vi läser inte böcker", säger en elev. De berättar att de ett tidigare läsår läste lite i början av varje lektion i svenska och att de ibland läser böcker i sina yrkesämnen. I intervju med lärare framkommer samma bild; en lärare säger "våra elever läser inte alls" och någon nämner att eleverna ett tidigare år haft läsning varje morgon. De böcker som finns i skolans bokhylla/bibliotek uppges av lärare inte vara tillräckligt utifrån elevernas behov, utan det skulle behövas annan litteratur. Både eleverna och lärarna säger att eleverna inte har besökt något annat bibliotek med skolan. Vid Skolinspektionens besök på skolenheten noteras att det finns tre bokhyllor av standardutförande i skolans uppehållsrum/frukostrum. Bokbeståndet består främst av skönlitteratur. Rektorn beskriver i kompletterande information att skolan utöver böckerna som finns på skolan har avtal med Mediapoolen med ett fysiskt baspaket, databas med utlåningsfunktion och tempaket och inläsningstjänst. Vidare beskriver rektorn att skolan i samband med flytt till Munkedals centrum (februari 2019) ingår avtal med kommunbiblioteket som då blir skolenhetens skolbibliotek.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB:s verksamhet vid Lärlingsgymnasiet i Håby uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Huvudmannen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på Lärlingsgymnasiet i Håby som uppfyller skollagens krav. Bedömningen grundar sig i att det saknas tillräcklig uppföljning av kunskapsresultaten vid de olika programmen och på skolenhetsnivå. Exempelvis görs inga uppföljningar av skolenhetens kunskapsresultat i form av betyg. Det saknas också uppföljning av resultaten på introduktionsprogrammen. Inte heller finns några systematiska uppföljningar av vilka resultat verksamheten når i relation till andra nationella mål, så som trygghet och studiero. Därmed saknas ett underlag för att rektorn, i syfte att utveckla och förbättra utbildningen ska kunna fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som utgår från de behov som framkommit av en resultatanalys. Vidare framgår av utredningen att lärarna inte är delaktiga i uppföljningsarbetet på skolenhetsnivå, vilket de behöver vara. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka vikten av att resultaten på introduktionsprogrammen följs upp på sådant sätt att uppföljningen och analysen blir relevant sett till de olika introduktionsprogrammets syften, längd och huvudsakliga innehåll, vilket ska framgå av huvudmannens plan för respektive utbildning.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska

dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Tillsynen visar att det inte sker en tillräcklig uppföljning av resultaten på skolenheten som efter analys kan ligga till grund för utvecklingsåtgärder. Rektorn beskriver i intervju att de följer upp de enskilda elevernas utveckling och resultat, bland annat i syfte att diskutera hur de ska arbeta med elever som har svårigheter av olika slag. Verksamhetens utveckling följs också upp vid de programråd som lärarna vid respektive program har varje vecka. Däremot, säger rektorn, har de inte gjort någon övergripande uppföljning av resultaten vid skolenheten. Rektorn beskriver att hon under sina första tre terminer som rektor har identifierat olika utvecklingsområden och påbörjat ett arbete kring dessa. Bland annat lyfter rektorn fram dokumentation och elevhälsans arbete som sådana områden. Rektorn säger också att hon har gjort ett årshjul över det som de på skolan vill arbeta med. Detta årshjul, som Skolinspektionen har tagit del av, innehåller en skiss av moment i ett kvalitetsarbete/uppföljningsarbete. Det dokument som finns rörande skolenhetens utveckling och som redovisas till Skolinspektionen som skolenhetens kvalitetsarbete är "Översikt läsåret 17/18". I detta dokument finns angivet uppgift om sysselsättning för en elev som gick introduktionsprogram (framgår ej vilket av introduktionsprogrammen) under läsåret och som avslutat studierna efter läsåret, samt uppgift om att de saknar information för en elev som också gick introduktionsprogram under läsåret och efter läsåret avslutade studierna på skolan. I övrigt består dokumentet av en slags verksamhetsbeskrivning över läsåret som gått; det anges att verksamheten gicks igenom med hjälp av medarbetarsamtal, personalenkäter och elevenkäter och att detta resulterade i ett upplägg för läsåret sammanfattat till ett antal punkter. Punkterna är t.ex. "Arbetsmiljö – vad ingår" och "Elevprognoser- status, betyg och bedömning, anpassningar åtgärdsprogram". Lärare säger att de genom programråd och andra interna möten pratar om hur de kan utveckla verksamheten. När det gäller uppföljning av resultat säger lärarna att de endast tittar på elevernas individuella resultat, inte hela gruppens sammanställda resultat. Någon lärare tillägger att "det väl är en rektorsfråga". Studie- och yrkesvägledaren säger att hen framöver har fått i uppdrag att sammanställa statistik över kunskapsresultaten med betyg exempelvis uppdelat på kön, och skicka detta till huvudmannen. Dock uppger studie- och yrkesvägledaren att hen inte känner till vad som följts upp eller dokumenterats tidigare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB:s verksamhet vid Lärlingsgymnasiet i Håby uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Huvudmannen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lärlingsgymnasiet i Sverige AB uppfyller författningarnas krav inom följande områden:

Undervisning och lärande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

På Skolinspektionens vägnar

X Hans Larson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans Larson

X Linda Svensson

Föredragande
Signerat av: Linda Svensson

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Lärlingsgymnasiet i Håby

Fakta om Lärlingsgymnasiet i Håby

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lärlingsgymnasiet i Sverige AB under höstterminen 2018. Lärlingsgymnasiet i Håby besöktes av Skolinspektionen den 5 december 2018 och den 6 december 2018.

Lärlingsgymnasiet i Håby är en fristående gymnasieskola belägen i Håby, Munkedals kommun. Skolan startades år 2008 efter beslut om godkännande från Skolverket den 21 december år 2007 (dnr 2007:1031). Huvudman för skolan är Lärlingsgymnasiet i Sverige AB med organisationsnummer 556762-8176. Vid skolenheten anordnas vid tiden för tillsynsbesöket lärlingsutbildning inom följande nationella program: bygg- och anläggningsprogrammet (5 elever), el- och energiprogrammet (1 elev), fordons- och transportprogrammet (31 elever), handels- och administrationsprogrammet (11 elever). Vidare anordnas utbildning inom introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val (10 elever) och yrkesintroduktion (17 elever).

I samband med överföring av utbildningarna till nationella program beslutade Skolinspektionen den 18 juni 2010 (dnr 37-2010:1920) att Lärlingsgymnasiet i Håby, Munkedals kommun med huvudman Lärlingsgymnasiet i Sverige AB, från och med läsåret 2011/12 har rätt till bidrag för utbildningar inom följande nationella program: bygg- och anläggningsprogrammet med inriktningarna anläggningsfordon, husbyggnad, mark och anläggning samt måleri, el- och energiprogrammet med inriktningen elteknik, fordons- och transportprogrammet med inriktningarna godshantering, lastbil och mobila maskiner, personbil samt transport, handels- och administrationsprogrammet med inriktningen handel och service, industritekniska programmet med inriktningarna produkt och maskinteknik samt svetsteknik.

Måluppfyllelse

Då elevantalet på respektive program på skolan är litet redovisas inga kunskapsresultat i Skolverkets offentliga statistik, utöver resultaten i det nationella provet i matematik vårterminen 2018. Huvudmannen redovisar inte heller någon sammanställning över skolans samlade resultat.